

REMISSVAR
2022-04-14

Finansdepartementet
103 33 STOCKHOLM
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar från Inrego angående en enklare och tydligare kemikalieskatt (Fi2022/00478)

Sammanfattning

Inrego har respekt för att det är svårt att lagstifta så att regleringarna fungerar för den cirkulära ekonomin eftersom det handlar om att utforma lagstiftning som rör helt nya områden. Just därför är det viktigt att ta lärdom och förändra till det bättre, samt undvika fler liknande misstag i framtiden. Vissa av förslagen på förändringar i lagen är positiva, men de löser inte hela problematiken med kemikalieskatten.

- Inrego stödjer förändringen kring undantag för varor som tidigare ägts av en lagerhållare samt att produkter som satts på marknaden innan 1 juli 2017 undantas beskattningen.
- Inrego ser positivt på undantaget som gör att skattskyldigheten inte inträder för varor i Sverige som tidigare ägts av någon annan än en lagerhållare, tagits till ett försäljningsställe för detaljförsäljning eller tagits i anspråk för annat ändamål än försäljning.
- Inrego vill införa ett generellt skatteundantag för import av produkter som redan använts, det vill säga cirkulär IT. Vi konstaterar att fortsatt punktbeskattning på import av använd elektronik försvårar andrahandsmarknaden. Efterfrågan på återbruk är hög hos företagskunder som kräver stora volymer. Utbudet i Sverige räcker inte till och importen är nödvändig för att möta efterfrågan. Vi noterar även att Naturvårdsverket ifrågasätter delar av konsekvensutredningen i promemorian gällande import av begagnad elektronik.
- Det finns ingen anledning att vänta med förändringarna i lagen som idag innebär mycket administration, försvårar för miljönyttiga verksamheter och inte ger de effekter som var syftet. De föreslagna förändringarna bör kunna genomföras direkt.

Vår bild är att andrahandsmarknaden i EU och globalt ska fungera även för IT och elektronikprodukter. Beskattningen i Sverige snedvrider den konkurrensen och hämmar utvecklingen av återanvändningsindustrin i Sverige.

Bakgrund

Inrego arbetar storskaligt med återanvändning och andrahandsförsäljning av IT-produkter, en verksamhet som är en del av den cirkulära ekonomin. Våra kunder består främst av myndigheter, offentlig sektor och företag.

Idag konsumeras mer elektronik än någonsin. Detta har lett till att elektronikavfallet nu är världens mest snabbväxande avfallsström. När det gäller elektronik uppkommer omkring 80 procent av klimatpåverkan vid produktionen. Det gör att i samma takt som produktionen av elektronikprodukter ökar, blir utsläpp av koldioxid och kemikalier allt högre. Produktionen av en laptop kräver en hel del kemikalier samtidigt som det genererar omkring 1200 kilo osynligt avfall. Att öka en IT-produkts livslängd genom återanvändning är därför oerhört viktigt i klimatarbetet. Återanvändning leder till minskat avfall, minskad miljöpåverkan och minskad resursanvändning.

Enligt regeringens strategi för cirkulär ekonomi är regeringens roll att skapa förutsättningar för det goda arbete som redan sker inom civilsamhället, det offentliga och näringslivet. Kemikalieskatten är ett exempel där man misslyckats.

Inrego uppskattar ambitionen att förenkla för återanvändningsindustrin i Sverige. En bättre utformad och väl fungerande kemikalieskatt skulle kunna driva på den cirkulära ekonomin, genom att beskatta nytt och helt undanta återanvänt. Hittills, under de fem år kemikalieskatten funnits, har den varit direkt skadlig för utvecklingen av återanvändningsindustrin och den cirkulära ekonomin för elektronik i Sverige.

Sedan införandet av kemikalieskatten på begagnade IT-produkter har Inrego betalat in över 18 miljoner i kemikalieskatt. Med de nya förändringarna kvarstår en skattskyldighet för Inrego på omkring hälften av produkterna som beskattas idag. Detta leder till skrotning av fullt fungerande elektronik och att arbetstillfällen i gröna jobb försvinner från Sverige.

Cirkulär ekonomi är en del av framtidens lösning

Regeringen eftersträvar en cirkulär ekonomi och framtid för Sverige. Klimatfrågan är vår tids ödesutmaning och att minska utsläppen är ett gemensamt, globalt åtagande. Miljöforskarna står eniga, vi måste återanvända mer, slita mer på det vi har samt slänga mindre för att nå klimatmålen. Regleringarna och skattesystemet måste stötta dessa ambitioner, inte motverka dem. Svenska särregler riskerar att få fel effekt när perspektivet är för smalt och bara en enskild nationell marknad beskattas. Samverkan ger global omställning. Som kemikalieskatten är utformad idag motverkar den i stället avfallshierarkin, Miljöbalkens portalparagrafer samt FN:s mål för hållbar konsumtion och produktion.

Marknaden för IT är mycket priskänslig och för att återbruk ska väljas måste priserna vara konkurrenskraftiga. Med för höga priser på begagnat blir det inte aktuellt att välja återbrukade framför nyproducerade produkter även för engagerade kunder. I stället skrotas produkter som kunde använts, helt i onödan. Eftersom kemikalieskatten är baserat på kilo slår den oproportionerligt högt mot begagnat som har ett lägre grundvärde vilket gör det svårt att konkurrera med nytt.

Inregos syn på förändringarna i det nya lagförslaget för kemikalieskatten

Dubbelbeskattningen försvinner

Inrego ser positivt på undantaget som gör att skattskyldigheten inte inträder för varor i Sverige som tidigare ägts av någon annan än en lagerhållare, tagits till ett försäljningsställe för detaljförsäljning eller tagits i anspråk för annat ändamål än försäljning. Tidigare regleringen ledde till att vissa produkter beskattades flera gånger. Undantaget möjliggör att andrahandsprodukter inte behöver dubbelbeskattas i framtiden. Dessutom blir administrationen betydligt enklare än tidigare.

Äldre produkter undantas

Inrego ser positivt på ett generellt undantag från kemikaliebeskattning för varor som är tillverkade före den 1 juli 2017.

Vår uppfattning är att detta generella undantag borde införts redan för fem år sedan. Det öppnar upp för återanvändning av tyngre produkter, som skärmar, vilket tidigare inte lönade sig. Kemikalieskatten idag gör annars att fullt fungerade skärmar inte blir lönsamma att återanvända. Vanligtvis ligger andrahandsmarknaden 3–5 år efter förstahandsmarknaden, men på grund av pandemin och leveransproblem för nytt har tidsspannet förskjutits något. Undantaget bör därför införas så snart som möjligt.

Kemikaliebeskatta inte import

Inrego vill gå längre än utredningen och föreslår ett generellt skatteundantag för alla IT-produkter som redan använts, alltså cirkulär IT. Oavsett om de är importerade eller har använts i Sverige. Detta för att motverka att produkter skrotas i förtid samt för att främja återbruk i linje med bland annat FN:s mål för hållbar konsumtion och produktion. Ett skatteundantag för alla begagnade varor gör stor skillnad för återbruksmarknaden.

I förslaget beskrivs att undantag för skatt på införsel eller import av begagnade IT-varor skulle slå mot återbruket i Sverige. Det är fel. Promemorian verkar utgå ifrån att det finns tillräcklig med elektronik i Sverige för att möta efterfrågan på andrahandsmarknaden. Det stämmer inte och det är inte så andrahandsmarknaden fungerar. Prissättningen av andrahandsprodukter är dynamisk. Vi vänder oss emot beskrivningen i promemorian kring hur prissättningen går till samt att produkter som "blivit begagnade" i Sverige skulle gynnas.

Allt som gör att återbrukade produkter kommer ner i kostnad gör stor skillnad på den konkurrensutsatta och priskänsliga marknaden för IT i Sverige. Vår bild är att EU:s inre marknad ska fungera även för återbruksprodukter och att nationell särbeskattning riskerar att snedvrider konkurrensen. Konkurrens ska ske på lika villkor, och importerade produkter som satts på marknaden i annat EU-land ska inte missgynnas.

Genomför förändringarna direkt

Den första juli 2023 är för långt bort. Det finns ingen anledning att vänta med förändringarna i lagen. Vi ser inget politiskt motstånd mot att förbättra för återbruk, tvärtom.

Det är uppenbart att kemikaliebeskattningen är tung administrativt vilket medför stora kostnader för företag i den cirkulära ekonomin. Ett företag i återanvändningsbranschen behöver idag ha fler juridiska bolag registrerade för att hantera skatten korrekt med allt vad det innebär i administration, lagerhantering, internprissättning och revisionskostnader. Vi ser att förändringarna kan underlätta administrationen för återanvändningsföretag och därför är det viktigt att förändringarna sker så snabbt som möjligt. Lagen har redan drabbat svensk återbruksmarknad och våra affärsförutsättningar. Det är orimligt att vänta ett år på förhållandevis enkla förändringar i lagen som ger stor effekt i regeringens ambition att utveckla den cirkulära ekonomin i Sverige.

För Inrego:

Henrik Nilsson, VD Inrego
henrik.nilsson@inrego.se

Sebastian Holmström, Hållbarhetschef Inrego
sebastian.holmstrom@inrego.se